

De slag bij Sandjepoe,

DOOR

R. L. SCHOLTEN,

1ste Luitenant-Adjutant der Infanterie.

(Vervolg en slot van blz. 939.)

In den morgen van den 14^{en} (27) Januari ontbrandde de strijd opnieuw met de zelfde hevigheid over het geheele front. Het I. Siberische legerkorps viel het dorp Soemapoe aan, doch bereikte voor het invallen der duisternis geen resultaten ten gevolge van de groote sterkte van den tegenstander en de belangrijke verliezen, die door het kruisvuur uit de lijn Soemapoe—Ertsja en het dorp Pjaotsjao werden geleden.

De verzoeken van den commandant van het I. Siberische legerkorps, eenenzijds aan Kolonel LESCH — om door een druk uit het Noorden op Pjaotsjao, van het vuur der hier opgestelde batterijen van den vijand ontlast te worden — anderzijds aan Generaal-Adjutant MISCHTSCHENKO om den aanval op Soemapoe uit zuidelijke richting te steunen, bleven zonder resultaat: de eerste, welke tegen overmachtige strijdkrachten stond, was niet in staat voorwaarts te rukken, terwijl de tweede, welke den voorgaanden dag, bijna zonder tegenstand te ontmoeten, tot Landoengoi was doorgedrongen, doch daarna terug had moeten trekken en den nacht bij Sjoerpoe had doorgebracht, om onbekend gebleven redenen geen steun aan het I. Siberische legerkorps verschafte.

Diensvolgens besloot Lt.-Generaal SHTAKELBERG zich door een nachtelijken aanval van Soemapoe meester te maken en werden de zich tegenover dit dorp bevindende afdeelingen versterkt met het 6^e scherp-schuttersregiment; terwijl het 8ste scherp-schuttersregiment tot steun van het zich bij Toepao bevindende 36ste scherp-schuttersregiment oprukte.

Het gelukte aan de 5 regimenten, welke tegen Soemapoe oprukten, zich van het noordwestelijk deel van dit dorp meester te maken. Na een strijd, welke den geheelen nacht voortduurde, werden de Russen echter in den morgen van den 15^{en} (28) Januari weder gedwongen op hunne vorige stellingen terug te trekken.

Op de overige deelen van het front beproefden de Japanners den 14^{en} Januari herhaaldelijk de Russische stellingen te doorbreken, doch

al hunne aanvallen werden afgeslagen. Ter verkrijging van een beter verband tusschen het gemengde scherpschutterskorps en de 15^e infanteriedivisie had een regiment van laatstgenoemde afdeeling inmiddels Tschantschoeantsi bezet.

Gedurende den nacht versterkingen ontvangen hebbende, vielen de Japanners den 15^{en} (28) Januari het I. Siberische en het gemengde scherpschutterskorps krachtig aan.

Ten einde zich op de hoogten ten Z. van Xegooetai staande te kunnen houden, was Lt.-Generaal SCHTAKELBERG genoodzaakt zijne laatste reserves — het 5^e en 7^e scherpschuttersregiment — in het gevecht te brengen en ook toen nog bleef de toestand kritiek.

Het gemengde scherpschutterskorps moest van elke poging om tot den aanval op Sandjepoe over te gaan, afzien en alle krachten in den strijd met den overmachtigen tegenstander inspannen om zijne stellingen te behouden.

Met het oog op den ernst van den toestand, was de bevelhebber van het 2^e Mandschoerijische leger genoodzaakt de navolgende maatregelen te nemen:

1. aan de commandanten der bovengenoemde korpsen, als vakreserve elk 1 regiment van de 14^e infanteriedivisie ter beschikking stellen;
2. nog 1 regiment van de 15^e infanteriedivisie naar Tschantschoeantsi doen oprukken;
3. ten tweeden male den Opperbevelhebber om versterking vragen. ¹⁾

Dank zij deze maatregelen werden alle aanvallen der Japanners met groote verliezen afgeslagen en verkreeg de strijd in den namiddag van den 15^{en} (28) Januari over het geheel een meer rustig karakter.

Ontwarende, dat de Japanners al hunne krachten tegen de zich westwaarts van Sandjepoe bevindende Russische troepen richtten en wenschende deze laatsten lucht te geven, ging de Lt.-Generaal TSERPINSKIE (X. legerkorps) op eigen initiatief ²⁾ met kleine afdeelingen infanterie tot den aanval op Sjaoataisi en Labotai over en maakte zich in den avond van den 15^{en} (28) Januari gemakkelijk van deze dorpen meester.

De strijd eindigde dien dag, evenals altijd, met het invallen der duisternis. Er op rekenende den volgenden dag gebruik te maken van de gunstige positie, waarin het leger zich, dank zij de vermeestering van de dorpen Sjaoataisi en Labotai door het X. legerkorps, bevond, en den strijd om Sandjepoe te hernieuwen, gaf de bevelhebber van het 2^e leger voor den nacht de zelfde bevelen als op de voorgaande dagen.

¹⁾ Het eerste verzoek om versterkingen werd reeds den 14^{en} Januari gedaan, toen bleek, dat de strijdkrachten, welke ter beschikking van den bevelhebber van het 2^e Mandschoerijische leger gesteld waren, ten eenen male onvoldoende waren om tot den aanval op de geconcentreerde macht van den vijand over te gaan. Op alle verzoeken om versterking werd door den Opperbevelhebber echter geantwoord, dat hij de strijdkrachten van het 2^e Mandschoerijische leger voldoende achtte om het opdringen der Japanners te beletten.

²⁾ Men zie het artikel van Generaal-Adjutant O. GRIPPENBERG.

Ten 10³⁰ n.m. werden echter van den Opperbevelhebber de navolgende bevelen ontvangen:

1. onmiddellijk uit het rayon van de voorste afdeelingen alle treinen terugnemen;
2. alle gewonden achterwaarts vervoeren. Wanneer geen voldoende vervoermiddelen aanwezig waren, de gewonden laten dragen;
3. het leger gedurende den nacht op den rechteroever van de Xoen-xe terugtrekken en eene meer geconcentreerde opstelling innemen, met het gemengde scherpschutterskorps nabij Tschantan en het I. Siberische legerkorps als algemeene reserve bij Dawanganpoe.

Tot uitvoering van deze bevelen werden door den bevelhebber van het 2^e leger de noodige beschikkingen getroffen en ten 2 uur v.m. van den 16^{en} (29) Januari begonnen de troepen den terugtocht. Ondanks de groote moeilijkheden, waaronder deze moest worden aanvaard, ten gevolge van de dichte aanraking met den vijand, de vele mede te voeren gewonden, de groote koude en voornamelijk het laat ontvangen van het terugtochtsbevel, geschiedde hij in volkomen orde.

Het I. Siberische legerkorps, dat tusschen 10 uur n.m. en 12 uur nacht nog vier aanvallen van de Japanners had afgeslagen, begon ten 2 uur v.m. van den 16^{en} (29) Januari den terugtocht.

De Japanners vervolgden niet.

De bovenstaande beschrijving van den slag bij Sandjepoe werd aan de „Russische Invalide” ontleend. Nu verscheen in een der laatste nummers van „Raswjeedtschik” van de hand van den Generaal-Adjudant O. GRIPPENBERG een artikel, dat zoo ernstige beschuldigingen tegen het beleid van den Opperbevelhebber inhoudt, dat wij vermeenen het hier in zijn geheel te moeten doen volgen.

Generaal-Adjudant O. GRIPPENBERG schrijft:

De strijd bij Xegooetai—Sandjepoe vond in hoofdzaak plaats, geheel overeenkomstig de beschrijving in de Nos. 161 en 165 van de Russische Invalide van 1905. In deze beschrijving wordt echter niet vermeld, dat de Japanners in den nacht van den 13^{en} op den 14^{en} Januari bij Sandjepoe belangrijke versterkingen ontvingen, volgens sommige berichten eene divisie infanterie. In de zelfde beschrijving wordt gezegd, dat de versterkte dorpen Sjaoitaitsi en Labotai op initiatief van den commandant van het X. legerkorps, Lt.-Generaal TSERPINSKIE, werden genomen. Dit is niet overeenkomstig de waarheid. Voor de derde maal van den Opperbevelhebber eene weigering op mijn verzoek om versterking ontvangen hebbende, gelastte ik den 15^{en} (28) Januari, tusschen 3 en 4 uur n.m., aan den commandant van het X. legerkorps zich van bovengenoemde dorpen meester te maken, waardoor een vrije weg naar den rug van den vijand geopend werd.

Dit schenden van de bevelen van den Opperbevelhebber, om het X. legerkorps zijne stellingen niet te doen verlaten, werd in het leven geroepen door de noodzakelijkheid aan onze, met de Japanners in

strijd gewikkelde, troepen steun te verleen. Het krachtig versterkte dorp Labotai werd eerst ten 11 uur n.m. vermeesterd en het dorp Sjaotaitsi iets eerder. Zich bewust van de groote belangrijkheid dezer versterkte punten en de gunstige stelling, waarin ons leger zich bevond, wenschende aan het I. Siberische legerkorps steun te verleen en onbekend met het bericht, als zouden de Japanners zich tegenover ons centrum samentrekken, wenschte Lt.-Generaal TSERPINSKIE niet terug te trekken. Het was noodig het bevel hiertoe te herhalen.

Te gelijk met het bevel zich van Sjaotaitsie en Labotai meester te maken, was aan Generaal-Majoor KOSAGOFKIE last gegeven met zijne troepen tot den aanval op den Japanschen linkervleugel over te gaan. De uitvoering van dit bevel was nauwelijks begonnen, toen de order om terug te trekken werd ontvangen.¹⁾

De strijd bij Xegooetai—Sandjepoe werd zooveel doenlijk volgens alle regelen der tactiek gestreden, eenvoudig en met inachtneming van orde en kalmte. De troepen, welke er aan deelnamen, spreidden een moed ten toon, welke boven allen lof is verheven.²⁾

Den 12^{en} (25) Januari van 1 uur v.m. tot 11 uur n.m. werden vermeesterd: door het I. Siberische legerkorps de versterkte dorpen Xoeanlotatsi en Toetaitsie, benevens de krachtig versterkte dorpen Xegooetai en Taoepao, en door het Sifantai-detachement (G. M. KOSAGOFKIE) het versterkte dorp Tschitaitsi en het krachtig versterkte dorp Mamakai.

De 14^e infanteriedivisie nam het versterkte dorp Tschantanxenan en eenige andere versterkte dorpen tusschen de Xoen-xe en Sandjepoe. Den 13^{en} (26) Januari werden door de 15^e inf.-divisie het versterkte dorp Beitaitsi en door het X. legerkorps de versterkte dorpen Xoeandi en Tsinschantoen op initiatief hunner commandanten genomen, terwijl den 15^{en} (28) Januari ten 11 uur n.m. het X. legerkorps zich van het versterkte dorp Sjaotaitsi en van het krachtig versterkte dorp Labotai meester maakte.³⁾

Den 13^{en}, 14^{en}, 15^{en} en in den nacht op den 16^{en} Januari werden alle hevige aanvallen der Japanners in de lijn Xegooetai—Sandjepoe

¹⁾ De bevelen aan Lt.-Generaal TSERPINSKIE en Generaal-Majoor KOSAGOFKIE zijn bewaard gebleven.

²⁾ Tot vermeerstering van het rayon Sandjepoe en het dorp van dien naam waren aangewezen het I. Siberische legerkorps, het gemengde scherpschutterskorps en de 14^e infanteriedivisie, totaal 63 bataljons. De overige troepen van het 2e leger, het X. legerkorps en de 15e infanteriedivisie waren door den Opperbevelhebber aan hunne stellingen gebonden, onder streng verbod over hen te beschikken. De reserve van den Opperbevelhebber, 60 bataljons, bevond zich op 20 à 25 werst van de plaats van den strijd.

³⁾ Het meerendeel der versterkte dorpen werd des nachts, bij verrassing en met geringe verliezen, genomen en alleen de vermeerstering van Xegooetai kostte aan het I. Siberische legerkorps ongeveer 1500 man en die van Labotai aan het X. legerkorps ongeveer 600 man.

schitterend afgeslagen en werd hun leger, volgens de aanwezige berichten, in verwarring gebracht.

In de beraadslaging, welke den 4^{en} (17) Januari, met het oog op den aanstaanden overgang tot het offensief, werd gehouden, verbood de Generaal-Adjutant KOEROPATKIN streng elke offensieve handeling onzer zijds voor het geval, dat de Japanners tot den aanval mochten overgaan, en gaf hij op de kaart eene lijn aan, welke de troepen niet mochten overschrijden. Deze lijn liep van het dorp Tsjoeto naar de dorpen Xegooetai, Labotai en verder naar het Oosten, d.w.z. tusschen onze en de Japansche troepen.

Ten einde het den 12^{en} (25) Januari bezette dorp Xegooetai vast te houden, was het met het oog op de terreinomstandigheden noodzakelijk de lijn, door Generaal-Adjutant KOEROPATKIN op de kaart aangegeven, te overschrijden, waardoor de korpscommandant gedurende den strijd per telegraaf eene berisping van den Opperbevelhebber ontving en ik eene bemerking. Gedurende den strijd op den 15^{en} (28) Januari, ten ongeveer 4 uur n.m., ontving ik van den Opperbevelhebber een telegram van den volgenden inhoud: „Bericht is ontvangen, dat belangrijke strijdkrachten der Japanners zich tegenover ons centrum samentrekken. De U toevertrouwde troepen moeten op het eerste bevel gereed zijn ter ondersteuning van het 3^e leger op te rukken”.

Ten ongeveer 9 uur n.m. werd een tweede telegram van den volgenden inhoud ontvangen:

„Onmiddellijk uit de voorste linie alle inrichtingen verwijderen, de gewonden naar achteren vervoeren; wanneer geen voldoende vervoermiddelen aanwezig zijn, moeten zij door de troepen gedragen worden; de troepen gedurende den nacht doen terugtrekken en eene geconcentreerde opstelling doen innemen”.

De chef van den staf van het leger en de generaal-kwartiermeester gaven als hunne meening te kennen, dat men niet moest terugtrekken, maar tot den aanval moest overgaan, waarop ik antwoordde: „Ik ben het volkomen met U eens, schrijf dadelijk een telegram aan den Opperbevelhebber met verzoek om toestemming tot het handhaven van onze stellingen”. Hierop antwoordde de generaal-kwartiermeester, gewezen generaal-kwartiermeester van den Opperbevelhebber, dat hij den Opperbevelhebber goed kende, dat deze nooit een gegeven bevel veranderde, dat wij het antwoord in elk geval laat zouden ontvangen en wanneer dit weigerend mocht zijn, er geen tijd meer zou zijn de troepen voor het aanbreken van den dag te doen terugtrekken. Eveneens oordeelde de chef van den staf. Reeds eens eene scherpe bemerking van den Opperbevelhebber ontvangen hebbende, omdat ik verzocht had een gegeven bevel te veranderen, moest ik de meening van den generaal-kwartiermeester deelen, te meer daar ik het oog had op het eerste telegram van den Opperbevelhebber omtrent de concentratie der Japanners tegenover het centrum en het bevel zich gereed te houden tot steun van het 3^e leger op te rukken.

En op deze wijze, volvoerende het bevel van den Opperbevelhebber, trokken de troepen met een zwaar hart en in gedrukte stemming terug. De gedachte, dat te vergeefs 384 officieren en ongeveer 10.000 minderen waren opgeofferd, liet niemand met rust.

Den volgenden dag, 16 (29) Januari, vernam ik, dat in het geheel geen samentrekking van Japansche troepen tegenover het centrum had plaats gehad en dat de terugtocht van het 2^e Mandschoerijische leger, na het verkregen succes, ten eenen male ongemotiveerd was.

Er is niet de minste twijfel, dat door dit noodlottig bevel van den Opperbevelhebber om terug te trekken, om zoo te zeggen, eene volledige overwinning op de Japanners, uit de handen van het 2^e leger werd genomen.¹⁾

Dit alles, en ook het volslagen gemis aan vertrouwen in den Opperbevelhebber, het bewustzijn geen nut aan de zaak te kunnen doen, wegens de mij ontnomen, bij de wet gewaarborgde, zelfstandigheid en initiatief²⁾, de onverdiende beschuldigingen tegen de mij ondergeschikte aanvoerders wegens verschillende nalatigheden in den dienst en het

¹⁾ Een der korpscommandanten schrijft uit Mandschoerije: tot nu toe kan ik het onzinnige en misdadige bevel, aan het 2^e leger gegeven, om terug te trekken, na het verkregen succes op de Japanners in de eerste helft van Januari j.l., niet vergeten. Men had de nederlaag der Japanners moeten voltooien en dan had er geen slag bij Moekden plaats gevonden en zou de oorlog ongetwijfeld door ons gewonnen zijn. Wijlen Lt.-Generaal TSERPINSKIE, een onzer beste aanvoerders, was geheel de zelfde meening toegedaan.

²⁾ Bij voorbeeld. De besliste eisch, dat ik in mijne dispositie van den 12^{den} Januari aan het gemengde scherpschutterskorps, als algemeene reserve van de tegen het rayon van Sandjepoe ageerende troepen, als verzamelplaats Dawanganpoe, op 20 à 25 werst van de plaats van den strijd (Xegooetai) moest aanwijzen. Slechts na een hevig protest van mijn kant stond de Opperbevelhebber toe, dat 2 scherpschuttersbrigades naar Taoexoesa, op 10 à 15 werst van de plaats van den strijd oprukten; vanwaar zij op mijn bevel, bij den aanvang van den dag, naar Tschantan marcheerden, waardoor het mogelijk werd, dat zij in tijds de troepen van het „vechtdeel” konden steunen.

Het streng verbod, om tot het offensief over te gaan, wanneer de Japanners ons aanvielen en het aangeven van eene lijn op de kaart, die de troepen niet mochten overschrijden.

Het mij ontnemen van het recht om over de 15^e infanteriedivisie en het X. legerkorps tot de verovering van Sandjepoe en het daaromheen gelegen rayon te beschikken.

Het mij ontnemen van het recht de eene of andere wijziging in de opstelling der troepen te brengen, zelfs in het geval der uiterste noodzakelijkheid.

De inbeelding den strijd te kunnen leiden door het voortdurend zenden van lange telegrammen met aanwijzingen, hoe of wat te doen, daarbij zittende in zijn wagon te Saxetoe op 25 werst afstand van de plaats van den strijd. Deze aanwijzingen beantwoordden meestal niet aan de omstandigheden. Volgens de wet geeft de Opperbevelhebber het doel der handelingen aan, terwijl de middelen, waardoor, en de wijze, waarop dit doel bereikt wordt, door den bevelhebber van het leger worden gekozen.

voorstel hen te doen vervangen.¹⁾ de terugtocht, nadat ik aan de troepen had medegedeeld, dat er geen terugtocht zou zijn, dat wij de Japanners moesten en zouden overwinnen, gaf mij aanleiding per telegram aan den Minister het verzoek te richten mij wegens ziekte van het bevel over het 2^e Mandschoerijische leger, te ontheffen.

Op dat oogenblik was ik werkelijk ziek. Mij, bij eene strenge vorst gedurende 5 dagen bij de troepen bevindende, had ik koude gevat en eene hevige rheumatiek opgedaan, die mij onduldbare pijnen bezorgde. Ik kon geen dienst doen en moest mij ziek melden.

Het commando over het leger werd op bevel van den Opperbevelhebber aan Generaal MILOF overgegeven.

Mijn telegram aan den Minister van Oorlog werd op last van den Opperbevelhebber aangehouden en deze zond mij in den loop van 2 uren 2 telegrammen en 3 brieven om mij te bewegen aan het hoofd van het 2^e leger te blijven staan. De inhoud der telegrammen en van den eersten brief was dreigend en beleedigend, die van de laatste vol vleierij. Bij voorbeeld: „U zijt moeilijk te vervangen”, „gij zijt begaafd, vol energie, hebt ervaring”, „ik ben U zeer genegen, acht U hoog en geloof in Uw militair talent”.

Deze telegrammen en brieven liet ik onbeantwoord, hiervoor mijne redenen hebbende. Op mijn verlangen werd het telegram aan den Minister van Oorlog afgezonden.

Uit Petersburg bevel ontvangen hebbende, telegrafisch volkomen openhartig de oorzaak mede te deelen, waarom ik ontheffing van het bevel van het 2^e leger had gevraagd, volvoerde ik dit bevel en verzocht tevens toestemming naar St. Petersburg te komen, ten einde volledig rapport te doen over den stand van zaken in het verre Oosten, welke volgens mijne meening ongunstig was, doch hersteld kon worden.

Na twee dagen ontving ik uit St. Petersburg toestemming onmiddellijk daarheen te vertrekken.

Iets later ontving ik van den Opperbevelhebber een telegram van dezen inhoud:

Generaal-Adjutant GRIPPENBERG.

Het is U toegestaan naar St. Petersburg te vertrekken.

Generaal-Adjutant KOEROPATKIN.

Deze telegrammen ontvangen hebbende, vertrok ik onmiddellijk naar St. Petersburg. Voor mijn vertrek uit Moekden zond ik aan den Chef van den Staf van den Opperbevelhebber, Lt.-Generaal SAXAROF een

¹⁾ De Generaals MISCHTSCHENKO, baron SCHATKELBERG, KOSAGOSKIE en anderen. De Generaal MISCHTSCHENKO, wegens het uitputten der troepen, Generaal baron SCHATKELBERG, omdat hij de boven aangegeven bevelen van den Opperbevelhebber niet uitvoerde, en Generaal KOSAGOSKIE, omdat hij op eigen initiatief tot den aanval overging en de twee versterkte dorpen Tschitaitsi en Mamakai nam, waardoor onze cavalerie een vrijen weg naar den rug van het Japansche leger verkreeg en hare eigen achterwaartsche verbindingen werden gedeckt.

telegram van den volgenden inhoud: „Om Gods wil tracht den Opperbevelhebber te overreden de troepen op onzen rechtersvleugel te versterken. Generaal-Adjutant GRIPPENBERG”. In plaats van eene versterking van den rechtersvleugel, werden daaraan nog 30 bataljons onttrokken en naar den linkersvleugel verplaatst, terwijl het Sifantai-detachement van Generaal-Majoor KOSAGOFSKIE en het cavaleriedetachement van Generaal-Adjutant MISCHTSCHENKO, opgesteld tusschen de rivieren Xoen-xe en Ljao-xe, ontbonden werden. Met welk resultaat, is bekend.

Na te St. Petersburg te zijn aangekomen en mijn rapport omtrent den stand van zaken in het verre Oosten te hebben ingediend, hoopte ik naar Mandschoerije terug te keeren en verzocht zulks meermalen aan den Minister van Oorlog, doch ontving weigerende antwoorden.

Eindelijk deelde de Minister van Oorlog mij schriftelijk mede, dat de openbare meening, zoo tegen mij was ingenomen, dat een terugkeer naar Mandschoerije ongewenscht was. En zoo bleek ik schuldig. De meest ongerijmde, lage en onware beschuldigingen werden tegen mij geuit. Echter behield ik de overtuiging, dat ik, mijn plicht tegenover Zijne Majesteit den Keizer en Rusland nakomende, niet anders had kunnen handelen. Door mijn naam de handelingen van een ander, die tot schande en verderf leidden, te dekken, ben ik niet van plan. Hier is de waarheid over den strijd bij Sandjepoe, welke waarheid blijft, ondanks alle pogingen deze te verbergen. Bewijzen van het bovenstaande zijn voorhanden.

(get.) O. GRIPPENBERG.

In Duitsche tijdschriften is de meening geuit, dat de handelwijze van Generaal-Adjutant GRIPPENBERG, om onmiddellijk na de uitvoering van den door den Opperbevelhebber gelasten terugtocht, zich tot den Minister van Oorlog te wenden met het verzoek om van het bevel over het 2^e Mandschoerijische leger ontheven te worden, een eigenaardig licht op Russische toestanden werpt, en dat zoo iets in Duitschland niet zou kunnen voorkomen, m. a. w. dat de handelwijze van dien Generaal niet met eene goede krijgstucht overeen zou zijn te brengen.

Uit een artikel van den overleden Generaal-Adjutant M. J. DRAGOMIROF halen wij daarom de volgende woorden aan:

De Generaal GRIPPENBERG, welke bij zijne eerste gevechtshandeling succes had en des ondanks op bevel van den Opperbevelhebber moest terugtrekken, kwam tot de overtuiging, dat hij door omstandigheden, onafhankelijk van zijn wil, de op hem rustende taak niet kon volvoeren en verzocht daarom, als oprecht en eerlijk man, onmiddellijk van zijn bevel ontheven te worden. Hierdoor gaf hij blijk van een moed van de hoogste soort”.

Wij gelooven, dat de meening van Generaal DRAGOMIROF in deze juister is, dan de denkbeelden, aan Duitsche zijde ontwikkeld. De Generaal GRIPPENBERG toch, had een zoo hoog en verantwoordelijk

commando, dat hij zich de vraag mocht stellen „Welk recht heb ik een bevel te voeren, wanneer door omstandigheden, afhankelijk of onafhankelijk van mijn wil, blijkt, dat ik de verplichtingen, die deze bevelvoering op mij legt, niet kan volvoeren?” Op het oogenblik, dat deze vraag door hem in ontkennenden zin moest worden beantwoord, is het onzes inziens een bewijs van groot verantwoordelijkheidsgevoel tot een stap, als door hem gedaan, over te gaan.

Wat in de lagere rangen een ernstig vergrijp tegen de krijgstuicht en een bewijs van hooge mate van zelfoverschatting zou moeten worden geacht, is hier eene alleszins verdedigbare handelwijze.

Jaren zullen voorbijgaan, voordat voldoende materiaal verzameld zal zijn, om een alleszins juist beeld van de gebeurtenissen bij Sandjepoe te verkrijgen, maar de voorstelling, alsof door Generaal KOERAPATKIN alleen eene demonstratie of gewelddadige verkenning werd bedoeld, eene voorstelling, welke men blijkbaar tracht ingang te doen vinden, is onhoudbaar en geheel in strijd met het door dien Opperbevelhebber gegeven directief.

Eene gewelddadige verkenning op zoo groote schaal heeft geen zin, wanneer zij niet onmiddellijk door een krachtig offensief gevolgd wordt; geschiedt dit niet, dan zijn de gebrachte offers te vergeefs en speelt men slechts in de kaart van den tegenstander, door hem de zwakke plaatsen van zijne stellingen te wijzen, waarvoor men wel zijne dankbaarheid kan inoogsten, doch de eigen troepenmacht geen dienst bewijst.

Eene demonstratie, als op zichzelf staande handeling, is evenmin bestaanbaar, daar deze toch alleen de bedoeling kan hebben den tegenstander op eene andere plaats den beslissenden stoot toe te brengen, hem in het onzekere latende, waar en wanneer zulks zal geschieden. En demonstratie en hoofdaanval mogen dan ook niet voor den tegenstander zijn te onderkennen.

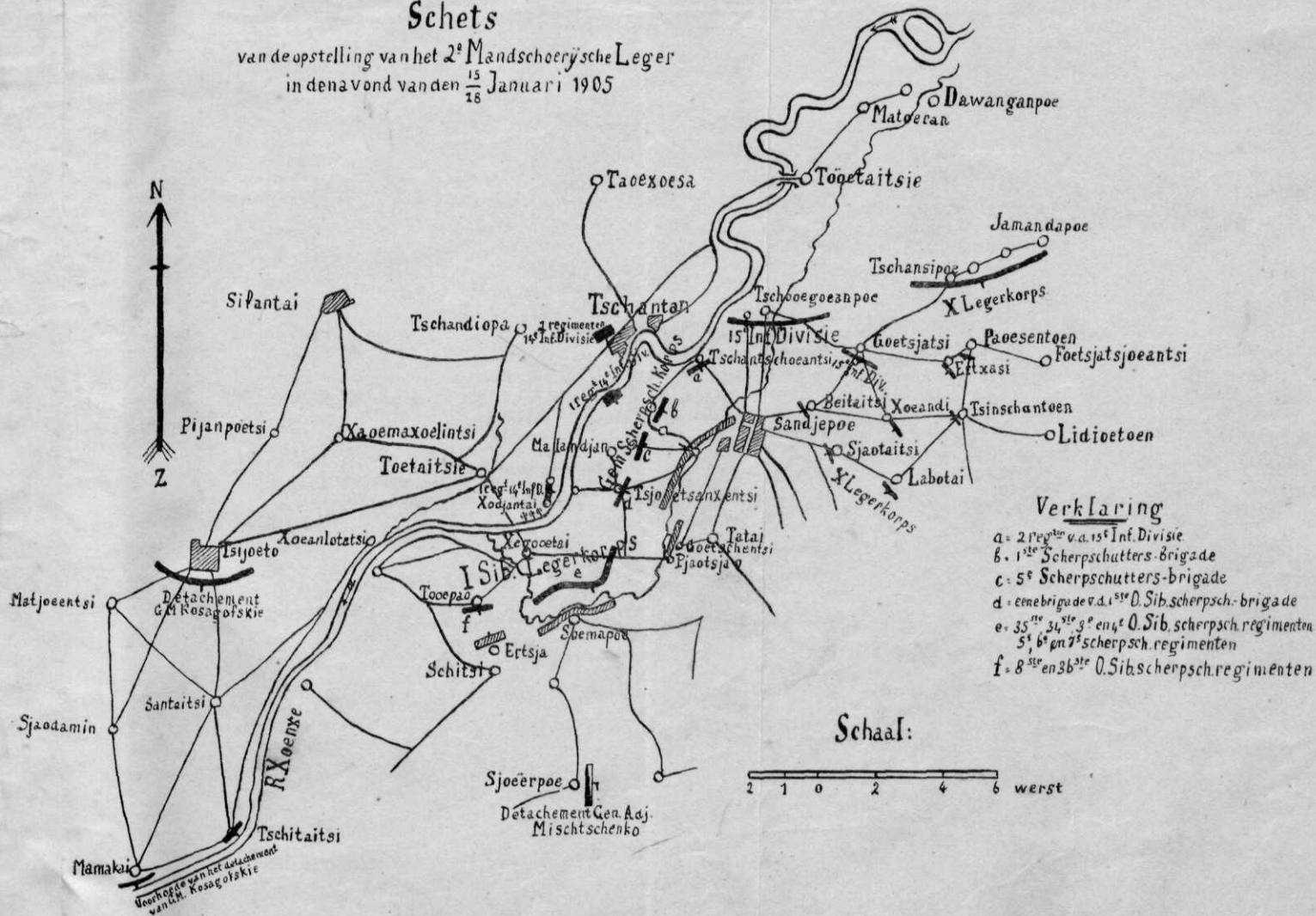
Dat de toestand der Japanners, gedurende den slag bij Sandjepoe verre van gunstig was, kan uit de officieele rapporten van Maarschalk OJAMA worden afgeleid en niet ten onrechte schrijft FREDERIK PALMER, welke getuige van alle groote veldslagen in Mandschoerije was, in „Colliers Weekly” o.a.:

Meer dan kritiek was de toestand der Japanners, voordat het Russische leger zijn terugtocht van Liao-yang begon, maar hij was wanhopig, toen GRIPPENBERG zijn aanval op Xegooetai en Sandjepoe deed. Wanneer hij dezen had doorgezet of zelfs maar de vermeesterde stellingen had vastgehouden, zou de oorlog, naar de meening der Japanners zelven, eene andere wending genomen hebben.

Meer dan ooit hebben de gebeurtenissen bij Sandjepoe dan ook de waarheid bewezen van SOEWOROF's woorden: „Een verloren veldslag is een veldslag, dien men gelooft verloren te hebben”.

In alle lagen van het Japansche leger heerschte de wil om te over-

van de opstelling van het 2^d Mandschoerysche Leger
in den avond vanden $\frac{15}{18}$ Januari 1905

winnen, doch de talrijke correspondenties van het oorlogsterrein wijzen er tevens op, dat het aan dien wil ook bij de Russische aanvoerders en soldaten niet ontbrak. Dat niettemin de legers van den Witten Tsaar voortdurend het onderspit dolven, moet dan ook voor een groot deel worden toegeschreven aan het gemis aan zelfvertrouwen, waarvan het Russische Opperbevel voortdurend blijk gaf. Een „SOEWOROF" en een „SKOBELEF" zouden ook de hedendaagsche Russische soldaten tot de overwinning hebben gevoerd, want een leger, dat ondanks voortdurend terugtrekken tot op het laatste toe zijn moreel weet hoog te houden, is in de handen van een bekwaam en wilskrachtig bevelhebber inderdaad onoverwinbaar te achten.